

ЕМИЛИО САЛГАРИ ЗЛАТНИЯТ БРЯГ

Превод от италиански: [Неизвестен], —

chitanka.info

Искам да ви разкажа една истинска случка. Научих я при едно от пътуванията ми в Западна Африка.

През 1880 г. се намирах на Златния бряг в малкия град Оура. Казвам малък, защото с изключение на дребните чифлици, собственост на холандски и германски търговци, в него имаше няколко бедни сламени колиби, покрити с палмови листа.

Това градче бе населено от негри, местни хора с дебели бърни, сплескани носове, ниски чела, редки къдрави коси, винаги намазани с олио или друга мазнина, което им придаваше отвратителен вид и ги караше да миришат лошо, особено на палецото слънце.

По онова време градецът бе част от Дахомейското царство, окупирано после от французите. Колко ужаси се разказваха за монарсите на това царство! Те минаваха за най-кръвожадните в цяла Африка, и то с право.

Жестокостите на царете бяха нечувани. Всяка година, под предлог, че трябва да се омилостивят боговете, на които се кланяха, царете принасяха в жертва хиляди и хиляди роби. Разправят, че на големите празници нареждали един до друг триста вола и триста роби и по даден знак палачите търкулвали на земята главите им.

Преди няколко години един от тези жестоки царе заповядал на едно празненство да убият хиляда роби и с главите и да украсят царския палат. Друг цар пък, след като пленил няколко нигерийци, за да убие скуката си, накарал ги да танцуват пред него и като отплата заповядал да ги побият на колове!

Мога да ви разправа хиляди други извършени престъпления. Тъй например, когато умираше някой цар, избивали хиляди роби, за да го придружават в дългия му път за оня свят. Ако се съграждал нов храм, най-напред напоявали земята с човешка кръв. Ако умираше член на царското семейство, напоявали смъртната урна с кръв. Ако някоя армия бивала сразена, всички войници, виновни за загубата, бивали убивани. Ако някой пратеник донесял лошо известие, царят заповядал да го набият на кол пред собствените му очи. Ако ...

С право може да се каже, че царството се превърнало в огромна гробница. И наистина, на всяка крачка във вътрешността на страната се срещали човешки кости.

След като имате представа за това варварско царство, ще ви разкажа случката, която ви обещах.

* * *

Между туземците, които идваха на борда на нашия кораб, забелязах млад строен негър със съвършено бели коси. Беше силен, снажен, с развити мускули. Можеше сам да вдигне котвата, която трима души вдигаха с мъка.

Този туземец се казваше Онго. Беше родом от царството Бенин. Учуден, че виждам млад негър с бели коси, веднъж през почивката го запитах каква е причината за побелелите му коси.

— От страх — отговори той на доста сносен френски.

Погледнах го изпитателно. Никога не можех да предположа, че толкова силен човек, който изглеждаше и жесток, може да изпита страх.

Той сигурно разбра изненадата ми, защото побърза да ми обясни:

— Все пак бях един от най-известните ловци на лъвовете и леопарди. Убил съм много от тези зверове, и то с голи ръце.

— Добре. Ако ми разкажеш как са ти побелели косите, ще ти подаря една хубава червена връзка.

Доволен от това ми обещание, негърът ме покани вечерта в колибата си, която се намираше на брега под сянката на голямо бананово дърво.

Направих му тази чест и отидох.

Ето какво ми разказа Онго:

* * *

Трябва да знаете, че дахомейските негри между многото си чудатости почитат змиите, като вярват, че те са обичани от техните божества.

Във Видак намерих един храм, посветен изцяло на тези отвратителни влечуги. В храма имаше десетки пазачи, натоварени да хранят змиите.

Всеки, който срещне змия — а такива има много из гората, — трябва да я хване кротко и да я занесе в храма.

Разправят дори, че една майка, чието дете било ухапано от змия, вместо да се отчая и да убие хищното влечуго, го хванала и го занесла във Видак.

Царят също почита змиите. По негова заповед се наказва със смърт всеки, който измъчва или убие тези грозни животни.

Казах ви, че преди да стане хамалин на пристанището, Онго бил ловец на лъвовете. Надарен с необикновена сила и смелост, той ходел на лов в гъстите гори и с копието си убивал най-страшните зверове.

Славата му растяла и се носела надлъж и нашир. Дори Желете, царят на Дахомия, който царувал по онова време, пожелал да го види и го принудил да му подари половината кожи от убитите лъвовете.

Един ден, по време на преследването на един лъв, появил се в околностите на Абомей, столицата на царството, бил ненадейно нападнат от питон.

Тези змии не са отровни, но притежават такава сила, че могат да направят на пита тялото на вол.

Питонът бил дълъг седем метра и дебел колкото бедрото на човек. Изненадан от опасния противник, който се увил около тялото му, Онго нямал време да изтегли ножа от пояса си. Всеки друг можел да бъде превърнат в кървав куп месо, но не и Онго. Той хванал с двете си ръце главата на чудовището и му пречупил врата.

Така негърът се спасил — или поне така си мислел. За негово нещастие обаче една дворцова дама присъствувала на страшната сцена и вместо да се възхити от героичния му подвиг, го обадила на царя.

А змията била обявена за свещена и на никого не се разрешавало да я убива. За да изпълни царската заповед, Онго не трябвало да се противи, а да се остави да бъде погубен от змията.

Онго не подозирал опасността, на която се излагал. Убеден, че никой не го е видял, а така също, че е действувал, за да спаси живота си, той продължил да ловува. След дълго скитане из гората успял да убие един лъв, одрал му кожата и потеглил за Абомей.

Придворната дама веднага изтичала да го наклевети. Онго не подозирал нищо, напротив, бил доволен от щастливия лов и гордо влязъл в града. Какво било учудването му, когато тридесет души от царската стража го заобиколили.

— Царят желае да види безстрашния ловец — казали те.

Въпреки куража си Онго се разтреперил. Той знаел, че царят не ще му прости, ако научи за убиването на питона. За миг помислил да се пребори със стражата и да избяга, но размислил. В това време приближила една група въоръжени жени. Царят на Дахомия държал женски отреди, отбрани от най-хубавите и най-здравите жени, които се ползували с по-голяма слава от воините мъже. След сражения жените проявявали страшна жестокост, като избивали всички ранени.

Щом жените приближили, Онго не посмял, да се възпротиви. Оставил се да го хванат и да го отведат в една дървена колиба, пред която били поставени постове.

Сега вече знаел какво го очаква. Утешавала го само мисълта, че като роден в съседното царство Бенин може би ще му простят, ако каже, че не познава тукашните закони.

На другия ден Онго бил закаран под силна стража в царския дворец. Царят го приел в градината си, излегнат върху меко легло под сянката на чадъра, украсен с крокодилска кожа.

— Знаеш ли защо те водят при мен? — запитал го Желете. — Какво си направил вчера в гората?

— Убих един лъв — отговорил Онго.

— Но си убил и един питон — добавил царят. — А законът казва: който убие змия, ще трябва да умре. И ти ще умреш!

— Но, господарю, змията щеше да ме удуши. Освен това аз съм бенински поданик и не познавам местните закони.

— Толкова по-зле за теб, щом си отишъл в гората на лов — разсърдил се царят и наредил да го отведат.

Не помогнали нито молбите, нито сълзите. Присъдата на царя била неотменима. Решили да хвърлят Онго за храна на дивите зверове.

Качили го на един кон и го вързали здраво. Придружавали го тридесет амазонки, служителки на царя, всички въоръжени с пушки и дълги ножове. Закарали го на брега на Лангос, голяма река, за която се знаело, че извира от планината Сарага, минава покрай няколко малки градчета и се влива в океана на изток от Уау.

Бреговете на Лангос са обрасли с особени палми, наречени от негрите мава. Те са красиви, високи над тридесет метра дървета. Листата им са големи няколко стъпки и приличат на чадъри. Плодовете им приличат на големи гроздове и имат тъмнозлатист цвят. От тях добиват особено масло, което много се търси по европейските пазари.

Под тези дървета се крият често лъвове, леопарди и хиени, които след залез слънце идват на водопой.

Онго познавал отлично мястото. Докато го връзвали за едно дърво, за да послужи за храна на гладните горски обитатели, той отчаяно се съпротивлявал. Повалил няколко от амазонките на земята, но не можал да надделее, защото те били десетки. Нито силата на юмруците, нито острите зъби могли да му помогнат. Накрая трябвало да отстъпи. Вързали го със здрави въжета, та да не може да се отскубне. На тръгване му пожелали лека нощ и го оставили на произвола на дивите зверове.

Нещастният Онго не можел да се примири с участието си и да чака лъвовете да го разкъсат. С отчаяни усилия изопнал мускули, за да се опита да се освободи. Въжетата се връзвали в месото му и той напразно се опитвал да ги разкъса със зъби. Викал отчаяно за помощ. Ревял като разярен лъв. Ехото от виковете му се разнасяло из гората и замирало заедно с дрезгавината на деня.

Нощта бързо се спускала. Слънцето се скрило зад високите дървета, чиито върхове се къпели в червеникава позлата.

Тъмнината започнала да се сгъстява над дърветата, докато всичко се потопило в непрогледен мрак.

Замряла и последната птича песен. Жужащите насекоми също заспали. Час по-късно голямата гора притихнала и потънала в гъст мрак.

Нещастният Онго следял тези промени с мъка, защото промяната означавала за него смърт. Щом птиците се смълчали, усетил, че косите му настръхват. Студена пот избила по челото му. След малко гробното мълчание щяло да се наруши от виенето на хиените, рева на лъвовете и съскането на змиите.

С изчезването на последната светлинка Онго усещал как страхът вледенявал сърцето му. Той, който не знаел що е страх, сега треперел като дете. Представял си приближаването на страшните лъвове, от които по-рано не се страхувал и които убивал с лекота. Страхът изсушавал силите му и го карал отново и отново да опитва да скъса въжетата. От време на време надавал отчаяни виковете, като мислел, че все някой може да му се притече на помощ и да го освободи. Какво не би дал в този момент, за да спре настъпването на нощта, която се спускала със Страшна бързина.

Скоро в гората станало тъмно като в рог. Чувало се само ленивото клокочене на речните води, чиито брегове скоро щели да бъдат посетени от жадните зверове, и шумоленето на големите палмови листа, движени от слабия нощен ветреца.

Страхът, който изпитвал в началото, притъпил болките и той се прислонил към стъблото на дървото, притаил дъх, за да не привлече вниманието на нощните обитатели. Очите му пробуждали нощната тъмнина. Наострил слух, долавял и най-слабия шум.

Изтекъл един мъчителен час. Неочаквано на триста-четиристотин крачки от вързания негър избухнал силен смях, който много приличал на човешки. Онго потрепал. Това бил кикотът на хиената. Пак настъпила тишина, нарушавана само от ромоленето на реката. След това в долината екнал нов смях, един вляво, друг вдясно... трети... четвърти... И гласовете се превърнали в концерт, който можел да уплаши и най-смелия човек. До ушите на нещастния негър долитали ту задавени глъчки, ту продължителни охкания, издавани сякаш от умиращи хора, ту злокобен лай на чакали. След това се чуло шумно потапяне в близката река, като че стадо животни падали във водата.

Онго не смеел да диша. Стоял като прикован към дървото. Не минало много време и смехът започнал да се чува все по-близо. Листата на близките храсти се разтворили и се показала голяма хиена, която спряла пред уплашения негър. Втренчила зеленикавите си очи в нещастника, тя изръмжала и показала белите си зъби.

Въпреки че хиената не напада човек, Онго не обичал това отвратително животно. Той надал остър вик. Уплашената хиена избягала и концертът за секунда секнал.

След малко се появила друга хиена, а след нея — чакали, които виели около дървото, но не смеели да нападнат вързания. Сигурно било към полунощ, когато ненадейно се чул силният рев на лъва. Този рев накарал всичко да млъкне. Гласът се чувал на около двеста крачки по посока на реката.

Едва ли може да се опише какво изпитал Онго. Не смеел нито да вика, нито да мърда. Студени капки пот се стичали от челото му.

Ревът продължавал да се чува вече по-близо, ставал по-страховит и заглушил всички нощни гласове в гората. Той се чувал на пет мили в околността. Онго очаквал с неопишуема тревога приближаването на

звяра, а лъвът си проправял път през храстите и се движел към брега на река Лангос.

Реговете му се разрешили. Чули се приближаващите се стъпки на животното, то поело през гъстата гора, а след това тръгнало към дървото.

Моментът бил страшен. Негърът не можал да запази хладнокръвие и в страха си надал вик. Лъвът, който още не бил забелязал човека, спрял и се загледал продължително към дървото. След това отскочил назад и залегнал на двадесет крачки. От това място бил готов да се нахвърли върху жертвата си. Онго разбрал опасността и се притиснал към дървото, без да прави и най-малко движение.

Знае се, че при среща с лъв неподвижността често е спасение. Лъвът отправял огнени погледи към жертвата. Страшното изпитание продължило два часа, но те били сякаш по-дълги от векове. Страшна, неописуема била уплахата на Онго, който очаквал всяка минута да бъде разкъсан с един скок от царя на животните. Кой знае колко щяло да продължи така, ако към два часа сутринта пушечен изстрел не разтресъл гората. Звярът се изплашил и с бързи крачки се скрил в храстите. Едва стихнал гърмежът, и Онго започнал да вика силно за помощ. Чул се втори пушечен изстрел близо, последван от гълчава и човешки гласове.

Това бил керванът на белите, които живеели на брега на реката. Научили за страшната участ на нещастния негър, те бързали да му се притекат на помощ. Когато стигнали до дървото, Онго бил ни жив, ни умрял.

На сутринта негърът дошъл на себе си и им разказал за случилото се. Един от белите го потупал по рамото и му казал:

— Старче, имал си дни да живееш!

— Не съм стар — отвърнал изненадан Онго.

— А защо косите ти са бели? Негърът погладил косите си с ръка.

— Наистина ли са бели? — попитал угрижено той. А косите на Онго само допреди шест часа били черни като смола.

Но не мислете, че всичко завършило с това. Когато Желете научил от своите шпиони за спасението на негъра, наново пратил свой човек да го накаже.

За щастие спасителите му били французи, хора с добри сърца. Като научили за зловните намерения на царя, взели Онго със себе си и

го откарали на военния кораб, хвърлил по това време котва във Видак.

Французите познавали жестокостта на Желете, затова предали негъра на капитана на кораба да го вземе под свое покровителство.

Въпреки желанието си да накаже Онго, царят бил принуден да отстъпи пред волята на капитана на кораба.

Не минало много време и на трона на Дахомей се възкачил цар Беханзин. Онго бил помилван и получил свободата си.

Но изпитаният през онази нощ страх бил толкова силен, че Онго завинаги се отказал от ловуването и станал носач в пристанището Оура.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.